

Haridus- ja Teadusministeerium
Rahandusministeerium
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Kliimaministeerium
Justiits- ja Digiministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Siseministeerium
Kultuuriministeerium
Sotsiaalministeerium

29.05.2026

Ülikoolide ettepanekud ELi uue eelarveperioodi 2028–2034 riigiplaani sisustamiseks

Austatud ministrid

Eestis ja Euroopa Liidus toimuvad ettevalmistused ELi järgmise eelarveraamistiku sisustamiseks ja kokkuleppimiseks ning Eestis on selleks käivitatud riigiplaani koostamine. ELi toetused on varasematel perioodidel olnud ülikoolidele väga oluline vahend kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse võimekuse kasvatamisel ja kvaliteedi arendamisel. Soovime, et ka järgmisel, juba ettevalmistamisel oleval ELi toetuste perioodil, mis algab 2028, pöörataks senisest enam tähelepanu investeringutele, mis aitavad suurendada Eesti rahvusvahelist konkurentsivõimet ja majanduse teadmismahukust ning samal ajal lahendada ühiskondlikke probleeme.

Ülikoolid on tutvunud Rahandusministeeriumi veebilehel avaldatud riigiplaani esialgsete rahastamistaotlustega¹. Tunnustame ministeeriume suure ja põhjaliku töö eest. Positiivne on näha, et mitmed ülikoolidele olulised teemad on leidnud riigiplaani taotlustes rohkemal või vähemal määral käsitlemist. Samas mõistame, et ministeeriumide taotluste maht on eelarvevõimalustest mitu korda suurem ning toetuste fookus riigiplaani edasise koostamise käigus kindlasti kitseneb. Kuna praegu koguvad ministeeriumid nendele taotlustele tagasisidet, saadame teile ülikoolide ühised ettepanekud Eesti riigiplaani sisustamiseks, et saaksite edasiste valikute tegemisel nendega arvestada.

Ülikoolide ettepanekud ei puuduta kitsalt üksnes teadus- ja arendustegevuse ning kõrghariduse valdkondi, vaid lähtuvad ka laiemast ootusest, et avaliku sektori investeringuteks kavandatavates meetmetes oleks ülikoolidel avalik-õiguslike juriidiliste isikutena ligipääs toetuste taotlemisele. Seetõttu pöördumegi korraga mitme ministeeriumi poole, et toetusmeetmete kavandamisel vältida katmata alasid ja dubleerimist ning leida kõige mõjusamad lahendused. Osa ettepanekuid puudutab mitme ministeeriumi vastutusala - seetõttu kirjeldame ülikoolide investeerimisvajadusi tervikuna, kuid loodame koostöös ministeeriumidega leida sobiva lahenduse, millise ministeeriumi või meetmete kaudu vastav toetusvõimalus luua. Kutsume üles suuremale ministeeriumide vahelisele koostööle, et vältida olukorda, kus olulised teemad võivad jääda haldusalade vahele.

Juhul, kui osa ülikoolide strateegilistest investeerimisvajadustest ei sobitu otseselt ELi kavandatavate rahastusmeetmete alla, peame oluliseks, et riik annaks paralleelselt selge kindluse

¹ <https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/valistoetused/riiklik-partnerluskava-2028-2034#rahastamistaotlused>

nende toetamiseks riigieelarveliste või muude siseriiklike instrumentide kaudu, nähes just kõrghariduse ning teadus- ja arendustegevuse strateegilisi investeeringuid senisest enam ka riikliku konkurentsivõime ja julgeoleku lahutamatu osana.

1. Teadmussiire ja ülikoolide koostöö ettevõtetega ning valdkondlikud teadusuuringud

Eesti ja EL strateegiline prioriteet on tõsta majanduse tootlikkust, lisandväärtust ja ekspordivõimekust. Järgneval kümnendil on vaja oluliselt tugevdada Eesti teadusmahuka uuusettevõtluse arengut ja ülikoolide hargettevõtete loomist ning kasvu, et teadmistest sünniks senisest rohkem kõrgtehnoloogilisi ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisi ettevõtteid. Oluline on jätkuvalt toetada ettevõtete rakendusuuringuid ja arendusprojekte koostöös ülikoolidega ning tugevdada innovatsiooniteenuseid, mis aitavad teadustulemustel jõuda turule ja reaalsesse kasutusse nii erasektoris kui avalikes teenustes ja poliitikakujundamises.

Arvestades, et 43% ELi toetusest peab minema kliima- ja keskkonnaeesmärkidele, siis tuleb teadus- ja arendustegevuses ning teadmussiirde meetmetes pöörata tähelepanu valdkondadele nagu puhas, taskukohane ja varustuskindel energia ning ringmajandus, kestlik põllumajandus ja metsandus ning kohalike ressursside väärimine, mille põhjal tuleks kujundada meetmeid ressursi- ja toidujulgeoleku tagamiseks, energia- ja heitetõhusa energiatootmise, ehituse ja arhitektuuri, renoveerimise, transpordi ja tööstuse sektorite jaoks. Kasvava tähtsusega on kaitseinnovatsioon ja *dual-use* lahendused, kus teadusasutused teevad koostööd kaitsetööstuse ja riigiga, toetades nii riigikaitset ja majandusarengut. Lisaks tehnoloogilistele võimekustele tuleb arendada ka inimesekeskseid lähenemisi, mis tugevdavad ühiskonna usaldust ja sidusust, toetavad inimeste vastupanuvõimet, kohanemist ja toimetulekut tehnoloogiliste ja julgeolekumuutuste mõjudega.

Teadmussiirde ja rakendusuuringute meetmete sihtgruppi peavad ettevõtete kõrval kuuluma ka ülikoolid ja teadusasutused. Näiteks TemTA programmi järel on vaja kujundada terviklik teadus-ettevõtluskoostöö meetmeahel: baasvõimekuste ja koostöökontaktide arendamine; konsortiumipõhine meede, kus ettevõtte lahendab konkreetset arendusprobleemi koos ülikooli või teadusasutusega; ning EIC Pathfinder-laadne instrument kõrge teadusriski ja läbimurdelise potentsiaaliga ideede arendamiseks. Selline lähenemine on kooskõlas OECD 2026 Eestile antud soovitusel tugevdada avaliku ja erasektori T&A koostööd ning ülikoolide, ettevõtete ja riigi partnerlusi. EIC Pathfinder'i eeskujul peaks instrument võimaldama nii temaatiliselt avatud suunda kui ka strateegilisi väljakutseid ning arvestama, et kõrge riskiga projektides ei ole tulemuse täielik saavutamine alati ette tagatav. Samuti tuleks toetada avatud innovatsioonivõrgustikke, mis ühendavad ettevõtteid, ülikooli, teadusasutusi ja avalikku sektorit süsteemseks teadmussiirdeks ning pikaajalisema valdkondliku mõju loomiseks.

Praegu kavandatakse riigiplaanis teadmussiirde ja rakendusuuringute meetmeid mitme ministeeriumi vastutusalas, sealhulgas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumis ning Haridus- ja Teadusministeriumis, aga ka mujal (näiteks loomemajanduse toetamine Kultuuriministeriumis) ja see väärrib tunnustust. Ülikoolide soov on, et nende meetmete kujundamisel rakendataks terviklikku ja koordineeritud lähenemist üle halduspiiride, et teadustulemuste liikumine majandusse ja ühiskonda ei jääks killustunuks ega takerduks väärtusahela lünkadesse. Peame oluliseks, et meetmed oleksid teadusriski arvestavad, etapiviisilised ning arvestaksid erinevate teadusvaldkondade eripäradega. Samuti on väga oluline tagada erinevate ministeeriumide valdkondlike teadusuuringute toetamisel ühtsed põhimõtted ning vähendada tarbetut halduskoormust. Eraldi rõhutame, et Kultuuriministeriumi loomemajanduse arendamisele suunatud meetmetes tuleb kaasata sihtgruppi ka ülikoolid, et toetada loomevaldkondade teadusmahukust, ettevõtluskoostööd ning kultuuri-, kunsti- ja tehnoloogiapõhiste lahenduste arendamist. Samuti tuleb Kaitseministeriumi kaitsetööstusele suunatud meetmetes tagada ülikoolide kaasamine ettevõtete arenduspartneritena.

2. Õppe- ja teadustaristu

Õppe- ja teadustööks vajalik spetsiifiline aparatuur ja seda toetav taristu vajavad järgneval perioodil sihipäraseid investeeringuid, et Eesti kõrgharidus ja teadus püsiksid rahvusvaheliselt konkurentsivõimelised. Oluline on investeerida kaasaegsetesse laboritesse ja seadmetesse, mis muuhulgas võimaldavad arendada interdistsiplinaarseid uurimissuundi. Investeeringud spetsiifilisse taristusse on mõnes valdkonnas (näiteks veterinaarmeditsiin) vajalikud, et tagada õppe- ja teadustaristu vastavus rahvusvahelise akrediteeringu säilimiseks vajalikele nõuetele. Samuti on näiteks arstide järelkasvu tagamiseks vaja arendada meditsiiniõppe taristut ja simulatsioonikeskkondi, mis võimaldavad omandada praktilisi oskusi kaasaegses ja patsiendiohutust toetavas õppekeskkonnas.

Teadustaristuga seotud meetmete puhul võiks korraka rakendada kahte lähenemist. Esimene lähenemine oleks see, et nn väikese ja keskmise suurusega teadustaristu (alla 100 000 euro) komponendi võiks teatud osakaaluga integreerida igasse uurimistegevust toetavasse meetmesse. Taotlejal on siis võimalus suunata kindel osa lubatud kuludest taristusse. Teine oleks eraldi meede nn suurtaristule, et asutused saaksid teha pikemaajalisi ja strateegilisi investeeringuid teaduspotsentiaali tõstmiseks, sh koostöös teiste asutuste ja rahvusvaheliste partneritega.

Praegu riigiplaani ettepanekutes õppe- ja teadustöö taristu sihttoetused sisuliselt puuduvad. Teadustaristute ettepanek ja kriitilisus on suuresti tingitud sellest, et juba käesoleval perioodil (2021–2027) ei ole üldjuhul lubatud neid ühtekuuluvuspoliitika vahenditest rahastada. Kui selline võimalus välistada ka 2028–2034 perioodiks, siis tekitab see pikaajalise taristute investeerimisvajaku ja mõjutab otseselt seda, kui edukalt suudavad ülikoolid täita neile püstitatud eesmärgid. Sellisel juhul ei suudaks ülikoolid enam ettevõtetele ja avaliku sektori partneritele pakkuda tipptasemel taristuteenuseid ning kannataks teaduse kvaliteet ja rahvusvaheline konkurentsivõime. Praegu teadaolevalt EL uue perioodi rahastustingimused ei välista ülikoolide õppe- ja teadustaristu toetamist. Kui aga Eesti riik ise otsustab EL toetusi taristule mitte kavandada, on vaja alternatiivset pikka vaadet, kuidas riik sellesse valdkonda panustab.

3. Digiareng

Eesti ülikoolide rahvusvahelise konkurentsivõime ning digiriigi arengu eelduseks on tulevikukindel digitaristu, mis toetab teadust, õpet, innovatsiooni ning avaliku sektori ja ettevõtluse vajadusi. Järgneval kümnendil on vajalikud süsteemsed investeeringud ülikoolide digivõimekusse, et kiirendada tehisaru rakendamist ja parandada digiteenuste kvaliteeti.

- Üliõpilastele ja õppijatele suunatud digiteenused. Ülikoolide digiteenused peavad võimaldama paindlikku ja elukaarepõhist õppimist ning toetama tööturu muutuvaid vajadusi. Oluliseks sihiks on ülikoolide ühise õppeinfosüsteemi (ÕIS) ja integreeritud digikampuse arendamine, mis võimaldab kümnetel tuhandetel üliõpilastel ja täienduskoolituses osalejatel liikuda sujuvalt eri kõrgkoolide ja õppevormide vahel. Personaalsed õpirajad, nüüdisaegsed e-õppe lahendused ja kvaliteetne kasutajakogemus toetavad elukestvat õpet, vähendavad süsteemide dubleerimist ning tugevdavad Eesti kõrghariduse rahvusvahelist konkurentsivõimet ja toetavad Eesti kui digiriigi kuvandit.
- Teadus- ja arvutusvõimekuse taristu. Tehisaru järjest laialdasem kasutamine teaduses, õppes, ettevõtluses ja avalikes teenustes ning suurandmete töötlemine ja kasvavad andmemahud eeldavad tugevat digitaristut. Seetõttu on vaja investeeringuid ülikoolide tehisaru taristusse, kõrgtasemel arvutusvõimekusse (HPC) ning turvalistesse andmetöötluskeskkondadesse, mis teenindaksid üheaegselt teadusasutusi, ettevõtteid ja riigiasutusi. Selline taristu on eelduseks andmepõhisele teadustööle, rahvusvahelisele koostööle ja teadmussiirdele.
- Digitaalsed andmekogud ja arhiivid. Teadusandmete ja kultuuripärandi säilitamiseks ning taaskasutuseks on vajalik arendada digitaalseid andmekogusid ja arhiive, nende kättesaadavust ja kasutamise võimalusi, et toetada avatud teadust, uuendusmeelset ettevõtlust ja koostööd avaliku sektoriga ning eesti keele ja kultuuri kestlikku arengut. Suurte

ja sageli tundlike andmemahtude tõttu on andmekogude turvalisus ja andmekaitse strateegiline prioriteet.

Riigiplaani taotlustes on digitaristu, tehisarude, arvutusvõimekuse (HPC), küberturvalisuse ja digiteenuste arendamine käsitletud eelkõige Justiits- ja Digiministeeriumi taotlustes. Samas ei ole nendes taotlustes üheselt selge, millises ulatuses on võimalik toetada avalike ülikoolide digitaristut, sh tehisarude rakendusteks ja teadustööks vajalikku HPC võimekust. Ülikoolide soov on selgelt välja tuua, millised digitaristu arendused on riigiplaani raames toetatavad ning kuidas on kavandatud ülikoolide ligipääs nendele investeeringutele. Positiivne on Haridus- ja Teadusministeeriumi eesmärk toetada õppetaristu ja õppeinfosüsteemide arendamist õppeasutustes, et tagada nende parem toimipidevus ning toetada õppe ajakohastamist. Peame väga oluliseks, et need toetusvõimalused saaksid riigiplaanis kajastatud.

4. Hoonete energiatõhusus

Ülikoolide õppe- ja teadushooned moodustavad arvestatava osa Eesti avaliku sektori hoonefondist (Kliimaministeeriumi andmetel kuni 10%) ning need vajavad lähikümnendil märkimisväärses mahus kapitaliinvesteeringuid. Suurel osal ülikoolide hoonetest puuduvad energiamärgised. Samas energiatõhususe investeeringud on vältimatud, arvestades EL energiatõhususe direktiivist ja hoonete energiatõhususe direktiivist tulenevaid kohustusi avalikule sektorile ning Eesti kliima- ja energiapoliitika eesmärki vähendada kasvuhoonetegaaside heidet. Nende investeeringute kaudu on võimalik vähendada hoonete ülalpidamiskulusid, vähendada keskkonnamõju ja parandada sisekliimat, suurendada hoonete kriisikindlust ning tagada kaasaegsed ja kvaliteetsed õpi- ja töötingimused, mis on kõrghariduse ja teadustegevuse toimimise eelduseks. Ülikoolide hoonefondi korrastamine aitab ka riigil täita EL regulatsioonidest tulenevaid avaliku sektori energiatõhususe nõudeid. Ülikoolide võimekus ja kogemus hooneid lisatoetuste abil kaasajastada on väga kõrge.

Üheks kasvavaks investeerimisvajaduseks on ka üliõpilaselamute terviklik renoveerimine. Lisaks üldisele amortisatsioonile on vaja parandada nende energiatõhusust, toetades samal ajal üliõpilaste vaimset ja füüsilist heaolu ning väljaspool pealinna asuvate ülikoolilinnade atraktiivsust. Kvaliteetsete ja taskukohaste üliõpilaselamute kättesaadavus on oluline nii rahvusvaheliste üliõpilaste Eestisse toomiseks (seos talendipoliitika ja regionaalse konkurentsivõimega) kui ka võrdse juurdepääsu tagamiseks kõrgharidusele, sõltumata noorte sotsiaalmajanduslikust taustast. Üliõpilaselamute renoveerimise rahastamine EL toetuste abil võimaldaks hoida kokku ülikoolide riiklikku põhirahastust ning suunata see eelkõige õppesse ja inimestesse. Samuti aitaks energiakulude kokkuvõtteid piirata üliõpilaselamute kohatasude kasvu üliõpilastele.

Praeguses riigiplaani ettevalmistuses on hoonete energiatõhususe investeeringud kavandatud erineval moel mitme ministeeriumi rahastamisaotlustes. Haridus- ja Teadusministeeriumi ühes taotluses on fookus üldhariduse haridustaristul, Kultuuriministeeriumi taotlustes ajaloolistel avaliku sektori hoonetel (samas mainimata, kas ülikoolide selle hulka arvestatakse) ning Kliimaministeeriumi taotluses elamufondil (mainimata, kas üliõpilaste ühiselamud siia klassifitseeruvad). Ülikoolide ettepanek on, et ministeeriumid lepiksid riigiplaani koostamisel kokku ning tagaksid, et energiatõhususe meetmete sihtrühmana oleks selgesõnaliselt määratletud ka avalik-õiguslikud ülikoolid ning et meil oleks võimalik kaasata EL toetusi ülikoolide õppe- ja teadushoonete ning üliõpilaselamute energiatõhususe parandamisse.

5. Kriisikindlus, elanikkonnakaitse ja toimipidevus

Eesti avalik-õiguslikes ülikoolides õpib üle 37 000 üliõpilase, töötab ligi 10 000 töötajat ning aasta jooksul osalevad õppetöös lisaks kümned tuhanded täiendkoolitustel osalejad. Seetõttu on praeguses keerulises julgeolekuolukorras eluliselt oluline investeerida ülikoolide hoonete

turvalisusesse, taristu kriisikindlusesse ning kasutada ülikoolide hooneid elanikkonnakaitse ja toimepidevuse taristuna. See hõlmab varjendite ja varjumiskohtade rajamist õppijatele ja töötajatele, kriisivarude olemasolu, kriisiplaanide ja evakuaatsiooniplaanide ajakohastamist ning regulaarsete õppuste läbiviimist. Samavõrd oluline on teenuste toimepidevus, tagamaks õppe- ja teadustegevuse ning kriitiliste tugiteenuste jätkumine ka elektri-, side- ja muude elutähtsate teenuste võimalike katkestuste või häiringute korral. Ülikoolide toimepidevus toetab otseselt riigi laiapindset julgeolekut, elanikkonnakaitset ning kriisidest taastumise võimet. Lisaks tuleb eraldi toetatava suunana käsitleda teadusjulgeolekut, et tagada ülikoolides riigi jaoks strateegiliselt olulise teaduse, teadmiste, andmete ja rahvusvahelise koostöö turvaline arendamine, kuivõrd riigi kasvavad ootused teadusjulgeoleku tagamisel eeldavad ka ülikoolidelt täiendavaid ressursse ja võimekusi. Lisaks füüsilisele ja digitaalsele toimepidevusele on oluline hoida ka kultuurilist järjepidevust, mis toetab ühiskonna sidusust, vaimset vastupidavust ja rahvusliku kultuuriruumi kestmist kriiside ajal.

Praeguses riigiplaani töömaterjalides on kriisikindlus ja toimepidevus käsitletud eelkõige Siseministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi taotlustes (fookus üldharidusel), kaudsemalt ka teiste ministeeriumide taotlustes. Ülikoolide ettepanek on, et riigiplaani koostamisel lepiksid ministeeriumid kokku ning tagaksid, et kriisikindluse ja toimepidevuse meetmete sihtrühmana oleks selgesõnaliselt hõlmatud ka avalik-õiguslikud ülikoolid. Oleme valmis koostööks erinevate riigiasutustega.

6. Küberturvalisus

Ülikoolid avalik-õiguslike asutustena moodustavad keskse osa Eesti teadus-, haridus- ja innovatsioonitaristust ning meie kriitilised infosüsteemid ja andmekogud vajavad samaväärset kaitset nagu muu avaliku sektori digitaristu. Kasvavate küberohtude tingimustes sõltub riigi vastupidavus riskide teadlikust juhtimisest ja usalduse hoidmisest. Seni on ülikoolid pidanud küberturvalisuse ISO või E-ITS nõuete rakendamise kulud kandma suuresti oma vahenditest. Samas selleks, et tagada ülikoolide IT-süsteemide toimepidevus nii igapäevases õppe- ja teadustöös ning kriisiolukordades ka tulevikus, on vajalikud järjepidevad investeeringud infosüsteemide turvaarhitektuuri, riskihindamisse ja varundusse.

Riigiplaani taotlustes on küberturvalisuse tugevdamine Justiits- ja Digiministeeriumi mitme taotluse fookuses. Paraku aga pole selge, kas ja millistele avalikule sektorile suunatud toetusmeetmetele on avalik-õiguslikel ülikoolidel juurdepääs. Teeme ettepaneku, et JDM meetmetes oleksid ka ülikoolid avaliku sektori asutustena meetmete sihtgrupiks.

7. Regionaalareng ning piirkondlikud kolledžid

Eesti ülikoolid koos oma kolledžitega, regionaalsete õppebaaside ja uurimis- ning ettevõtluskoostöökeskustega on Eesti regionaalarengu tasakaalustajad, kelle roll on tugevdada teadusmahukat ettevõtlust, avalike teenuste kvaliteeti ja inimkapitali kõigis Eesti piirkondades. Järgneval kümnendil on oluline tagada õiglase ülemineku katkestusteta jätkamine Ida-Virumaal, kus ülikoolide õppe- ja teadustöö toetab rohepöördega seotud uute töökohtade ja ettevõtluse kujunemist, aitab kaasa piirkonna sotsiaalsele arengule ning tugevdab kultuurilisi sidemeid kohapeal ja ülejäänud Eestiga. Samal ajal peab jätkuma üleminek eestikeelsele haridusele. Regionaalsed kolledžid ja õppebaasid pakuvad kvaliteetset haridust väljaspool suurlinnu, toetavad omavalitsuste ja ettevõtete innovatsioonivõimekust ning on keskse tähtsusega elukestva õppe ja ümberõppe tagamisel kahaneva ja vananeva rahvastikuga piirkondades. Nende ülesannete täitmiseks vajavad kolledžid, õppebaasid ja ülikoolide uurimis- ning ettevõtluskoostöökeskused regionaalpoliitilisi investeeringuid. Ülikoolide ja piirkondade partnerluse süvendamiseks tuleb töötada välja regionaalsed arengulepped, et need kataks kõiki Eesti piirkondi ja seoks hariduse, majanduse ning ruumilise planeerimise eesmärgi. Tõukefondide toel tuleb tasakaalustada Tallinna ja ülejäänud Eesti arengut, tugevdades ülikoolilinnu ja regionaalseid tõmbekeskusi ning parandades Tartu ja teiste keskuste

transpordiühendusi – kiireid rongiühendusi, ohutuid maanteid ja toimivaid rahvusvahelisi lennuühendusi.

Riigiplaani taotlustes on regionaalareng keskse teemana käsitletud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi taotluses ning samuti Haridus- ja Teadusministeeriumi taotlustes (küll suurema fookusega madalamatele haridustasemetele). Ülikoolide regionaalsete kolledžite kestlikuks arendamiseks on oluline, et mainitud ministeeriumide taotlustes oleksid selged toetusvõimalused kolledžite taristu, õppe- ja teadusvõimekuse ning koostöömudelite arendamiseks koos kohalike ettevõtete ja avaliku sektori asutustega (KOVid, kultuuri- ja haridusasutused). Lisaks kolledžitele, aitavad ka ülikoolide uurimiskeskused, teadmussiirde- ja ettevõtluskoostöö ning elukestva õppe edendamiseks loodud keskused suurendada ülikoolide kohalolu regioonides, toetavad teadusmahuka, kohalikel ressurssidel põhineva piirkondliku ettevõtluse arengut ning aitavad kaasa kultuuri arengule. Eriti kriitiline on Ida-Virumaa õiglase ülemineku järjepidev toetamine teadus- ja arenduskoostöö ning õppevõimaluste pakkumise kaudu, aga toetus on vajalik ka teistes suurematest linnades kaugemal olevates piirkondades.

8. Kultuur, linnaruum ja sport

Eesti ülikoolide roll kultuuri, teaduse ja avaliku ruumi kujundajana eeldab järgneval kümnendil sihipäraseid investeeringuid kultuuripärandi säilitamisse ja väärimisse; linnaruumi arendamisse ja tervikliku eluviisi edendamisse, toetades rahvastiku tervist. Vajalik on ülikoolide vastutusel olevate muuseumide ja kultuuriväärtuste hoiutingimuste kaasajastamine, ülikoolides säilitatava pärandi mõtestamine ning rakendamine kaasaegses teaduses, ühiskonnas ja kultuuris ning ajaloolise kinnisvara – sealhulgas Tartu näitel Toomkiriku, Toomemäe, Tähetorni ja Tähtvere mõisa peahoone – korrastamine, et väärimada rahvuslikku kultuuripärandit, tugevdada teadus- ja kultuuriturismi ning ühendada teadus ja kultuur nüüdisaegses linnakeskkonnas. Eesti professionaalne muusika- ja etenduskunstiharidus on osa riigi kultuurilisest järjepidevusest ja rahvusvahelisest nähtavusest ning vajab selleks pikaajalist ja stabiilset arengukeskkonda. Ülikoolide kultuuri- ja sporditaristu, sh üliõpilasmajad ja ülikoolide staadionid vajavad uuendamist, et toetada noorte vaimset ja füüsilist heaolu, kogukondlikku tegevust ja ülikoolide avatust linnale. Ülikoolilinnades on oluline panustada tervikliku rattataristu arendamisse ülikooli(de) kampuste vahel, mis soodustab keskkonnahoidlikku liikumist, aitab täita kliimaeesmärke, ühendab eri teadus- ja õppekeskused.

Riigiplaani taotlustes on kultuuripärandi, linnaruumi, aktiivse eluviisi ja spordi teemad kajastatud eeskätt Kultuuriministeeriumi taotlustes, mis käsitlevad ajalooliste linnakeskuste ja kultuuripärandi korrastamist, avaliku ruumi kvaliteedi tõstmist ning kultuuri- ja sporditaristu ligipääsetavuse ja energiatõhususe parandamist. Peame seda väga positiivseks ja vajalikuks ning soovime, et avalik-õiguslikud ülikoolid oleksid nendes tulevastes meetmetes üheks sihtgrupiks.

Kokkuvõttes kinnitan ülikoolide valmidust jätkata koostööd uue perioodi riigiplaani väljatöötamisel ning oleme valmis oma ettepanekuid lähemalt tutvustama.

Lugupidamisega

Tiit Land
Rektorite Nõukogu esimees
/allkirjastatud digitaalselt/

Lisainfo: Hanna Kanep, peasekretär, 5035403, hanna.kanep@ern.ee